

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત

પરિશિષ્ટ-૩

સંસ્કૃત

તૃતીય વર્ષ બી.એ.

શૈક્ષણિક વર્ષ 2008 – 2009 થી અમલમાં રહેશે.

પ્રશ્નપત્ર-1 લલિત સાહિત્ય અને વ્યાકરણ (સમાસ)

Unit-1	કિરાતાજીનીયમ્-ભારવિ સર્ગ-1	(15)
Unit-2	મત્તવિલાસ-મહેન્દ્રવિક્રમ વર્મા	(15)
Unit-3	કર્ણભાર-ભાસ	(15)
Unit-4	શંકારાજસ્ય રુદ્રદામ્ન-ગિરનારાભિલેખ	(15)
Unit-5	સમાસ: અવ્યયીભાવ, દ્વંદ્વ સમાસ, તત્પુરુષ (બધા જ ભેદો)	(10)

Books Recommended

1. સંસ્કૃત સંરચના-વસંત ભટ્ટ
2. સંસ્કૃત વ્યાકરણ-શ્રીધર વસિષ્ઠ
3. બૃહદ્ અનુવાદ ચંદ્રિકા-ચક્રધર હંસ નૌટિયાલ MLBD Delhi 1985
4. કિરાતાજીનીયમ્-એમ.આર.કાલે MLBD Delhi 1997
5. કિરાતાજીનીયમ્-જનાર્દન શાસ્ત્રી MLBD Delhi
6. ભાસ:એક અધ્યયન-એ.ડી.પુસાલકર
7. Selections from Sanskrit Inscriptions- By D.B.Classical Publishars, New Delhi-1977

પ્રશ્નપત્ર-2 ગીતા (મૂલમાત્ર) અને વાગ્ વ્યવહાર

Unit-1	શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતા અ. 1 થી 3	(15)
Unit-2	શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતા અ. 4 થી 6	(15)
Unit-3	શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતા અ. 7 થી 9	(15)
Unit-4	શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતા અ. 10 થી 12	(15)
Unit-5	સંસ્કૃત વાગ્ વ્યવહાર પરિસ્થિતિજન્ય સંવાદ	(10)

Books Recommended

1. શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતા-રહસ્ય અથવા કર્મયોગ-બી.જી.તિલક
2. ગીતા પ્રવચનો-વિનોબા ભાવે
3. પ્રસ્થાન-ત્રયી-સી.વી.રાવળ
4. શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતા -ડૉ.ગૌતમ પટેલ
5. શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતા -દેવે અને શાહ

પ્રશ્નપત્ર-3 સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ અને વ્યાકરણ

(અ) વૈદિક સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ

Unit-1	ચાર સંહિતાઓ (વેદો) વિષય-વસ્તુ, રચના-કાળ, વેદકાલીન જીવન, સામાજિક સ્થિતિ અને સંસ્કૃતિ	(15)
Unit-2	બ્રાહ્મણોમાં- 1.ઋગ્વેદ-ઐતરેય બ્રાહ્મણ 2.યજુર્વેદ-શતપથ બ્રાહ્મણ 3.સામવેદ-તાંડ્ય બ્રાહ્મણ 4.અથર્વવેદ-ગોપથ બ્રાહ્મણ તથા વેદાંગોનો સામાન્ય પરિચય અર્થાત્ વિષય-વસ્તુ અને રચના-કાળ	(15)
(બ) પ્રશિષ્ટ સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ		
Unit-3	દશ્ય કાવ્ય: હર્ષવર્ધન, ભવભૂતિ, વિશાખદત્ત, ભદ્રનારાયણ, શુદ્રક, રાજશેખર અને કૃષ્ણમિશ્ર-જીવન અને કવન	(15)
Unit-4	શ્રવ્ય કાવ્ય: સુબંધુ, બાણ, ભારવિ, માઘ, શ્રીહર્ષ, અમરુ, જયદેવ, કલ્હણ, બિલ્હણ-જીવન અને કવન	(15)
Unit-5	કર્તરિ અને કર્મણિ પ્રયોગ	(10)

Books Recommended

1. વૈદિક સાહિત્ય કા ઇતિહાસ-બલદેવ ઉપાધ્યાય
2. સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ- (મેકડોનેલ)
3. વૈદિક સાહિત્ય કા ઇતિહાસ-પારસનાથ ત્રિવેદી
4. વેદકાલીન સમાજ- જ્ઞાની શિવદત્ત
5. ઉપનિષદ કાલીન સમાજ એવમ્ સંસ્કૃતિ- રાજેન્દ્ર ત્રિવેદી
6. History of Sanskrit Literature- De & Das Gupta-Calcutta
7. History of Sanskrit Literature-A.B.Keith
8. History of Sanskrit Literature-Krishna Chaitanya

પ્રશ્નપત્ર-4 વ્યાકરણ-શાસ્ત્ર અને ભાષા-વિજ્ઞાન

Unit-1	સિદ્ધાંત-કૌમુદી-સંજ્ઞા પ્રકરણ ભદ્રેશ્ચ દીક્ષિત	(10)
Unit-2	સિદ્ધાંત-કૌમુદી-કારક પ્રકરણ (1 થી 4 વિભક્તિ) (બીજી વિભક્તિના કર્મપ્રવચનીયાના પ્રયોગો કાઢી નાંખવા)	(15)
Unit-3	સિદ્ધાંત-કૌમુદી-કારક પ્રકરણ (5 થી 7 વિભક્તિ)	(15)
Unit-4	ભાષા-વિજ્ઞાન (સામાન્ય) - ભાષાની વ્યાખ્યા, ભાષા-ઉત્પત્તિના સિદ્ધાંતો, ભાષા-વિજ્ઞાનની વ્યાખ્યા અને કાર્ય-ક્ષેત્ર(અભ્યાસ-ક્ષેત્ર),ભાષા-વિજ્ઞાનના અભ્યાસનું મહત્વ અને લાભ, ભાષા-વિજ્ઞાનના અંગો તથા ભાષા-વિજ્ઞાનની અધ્યયન પદ્ધતિઓ.	(15)
Unit-5	ભાષા-વિજ્ઞાન-સંસ્કૃત પ્રયુક્ત ભાષા-પરિવર્તનના નિયમો, ભાષા-વિજ્ઞાનના અભ્યાસમાં સંસ્કૃતનું મહત્વ અને ફાળો, આદિ ભારતીય યૂરોપિયન ભાષાફૂળ-કેન્તુમ અને શતમ્ વર્ગની ભાષાઓ, ભારત-ઈરાની ભાષાફૂળ-અવેસ્તા અને વૈદિક સંસ્કૃતનું સામ્ય અને ભેદ, સંસ્કૃત સ્વર-ધ્વનિઓનો વિકાસ અને સંસ્કૃત વ્યંજન ધ્વનિઓનો વિકાસ.	(15)

Books Recommended

1. સંસ્કૃત વ્યાકરણ-શ્રીધર વસિષ્ઠ-આયંગર કૃષ્ણ સ્વામી
2. પાણિનીય વ્યાકરણશાસ્ત્ર કી ભૂમિકા
3. સંસ્કૃતનું ભાષાશાસ્ત્રીય અધ્યયન-ભોલાશંકર વ્યાસ
4. સંસ્કૃત-ટી.બરો (અંગ્રેજી)
5. સંસ્કૃત ભાષા-યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
6. Introduction to Linguistics-Ratford A., Cambridge Uni. Press-1990
7. Introduction to Theoretical Linguistics-Lyon-John,1968

પ્રશ્નપત્ર-5 દર્શનશાસ્ત્ર અને અનુવાદ

Unit-1	બ્રહ્મસૂત્ર શાંકરભાષ્ય 1-1	અધ્યાસ ભાસ્ય-સૂત્ર-1	(15)
Unit-2	બ્રહ્મસૂત્ર શાંકરભાષ્ય 1-1	સૂત્ર 2 અને 3	(10)
Unit-3	સાંખ્યકારિકા-ઈશ્વરકૃષ્ણ	(1 થી 56 કારિકા)	(20)
Unit-4	તર્કભાષા-કેશવમિશ્ર		(15)
Unit-5	પ્રમાણો-પ્રત્યક્ષ, અનુમાન, ઉપમાન, શબ્દ, અર્થાપત્તિ અને અભાવ		
	સંસ્કૃતમાંથી અનુવાદ (અપઠિત)		(10)

Books Recommended

1. બ્રહ્મસૂત્ર શાંકરભાષ્ય (અંગ્રેજી) અનુવાદક-વી.એમ..આપ્ટે, મુંબઈ, 1960
2. બ્રહ્મસૂત્ર શાંકરભાષ્ય-સત્યાનંદી દીપિકા, સત્યાનંદ સરસ્વતી ગાવિંદમઠ, વારાણસી, 1971
3. વેદાંત-વી.એસ.ઘાટે
4. Indian Philosophy-Das Gupta
5. Sankhy System-A.B.Keith
6. Indian Philosophy-S.Radhakrishnanana
7. શંકરાચાર્યનું તત્ત્વજ્ઞાન-સી.વી.રાવળ
8. સાંખ્યકારિકા-વસંત પરીખ
9. તર્કભાષા-વસંત પરીખ અને જિતેન્દ્ર જેટલી
10. પ્રબંધસૌધ:સંસ્કૃતસ્ય આદર્શ નિબંધા: - एस. जगन्नाथ, सूर भारती प्रकाशन, बंगलूर-560 085

પ્રશ્નપત્ર-6 અર્થશાસ્ત્ર અને ધર્મશાસ્ત્ર - અનુવાદ, આયુર્વેદ

Unit-1	યાજ્ઞવલ્ક્ય સ્મૃતિ-વ્યવહાર અધ્યાય (અધ્યાય-2) સાક્ષી પ્રકરણ સુધી	(20)
	(શ્લોક 1 થી 83)	
Unit-2	કૌટિલ્ય અર્થશાસ્ત્ર-પ્રથમ અધિકરણ- 1 થી 12 અધ્યાય સુધી-	(20)
	ગૂઢ પુરૂષ પ્રણિધિ સુધી	
Unit-3	આયુર્વેદના બે સંપ્રદાયો-ધન્વંતરિ અને પુનર્વસુ-સામાન્ય પરિચય	(10)
Unit-4	લઘુત્રયી અને વૃદ્ધત્રયીનો પ્રાથમિક પરિચય-આયુર્વેદ	(10)
Unit-5	સંસ્કૃતમાં અનુવાદ	(10)

નોંધ: યુનિટ-3 અને 4 માટે દિલીપભાઈ વૈદ્ય, સરસ્વતી પ્રકાશનને ધ્યાનમાં રાખવું.

Books Recommended

1. History of Dharmashastra- P.V.Kane Tr.By.Arjuna Choube Kasyapa 1975
2. Hindu Law-Joli
3. Hindu Law in its origin-Gaganath Zha
4. The Hindu Social System-S.Varad Chariar & K.P.Jayaswal, Calcutta,1930
5. कौटिल्य अर्थशास्त्र-प्रो.इन्द्र, राजपाल एण्ड सन्ज, दिल्ली, 1983
6. कौटिल्य अर्थशास्त्र-प्रो.उदयवीर शास्त्री, लाहोर,1925
7. आयुर्वेद का बृहद् इतिहास-अत्रिदेव विद्यालंकार
8. आयुर्वेद का वैज्ञानिक इतिहास- प्रियदत्त शर्मा
9. चरक एवम् सुश्रुत के दार्शनिक विचारों का अध्ययन-ज्योतिमित्र आचार्य
10. सर्वद्रशन संग्रह (हिंदी अनुवाद)-उमाशंकर शर्मा ऋषि, वाराणसी,1964
11. वृद्धत्रयी અને લઘુત્રયી-બાપાલાલ પરીખ, વડોદરા
12. आयुर्वेदिय हितोपदेश-डी.ऐ.कुलकर्णी અને वैद्य रणजितराय देसाई, सुरत
13. मनुस्मृति: भाष्यकार-डॉ.सुरेन्द्रकुमार, संपादक-रणवीर शास्त्री, आर्ष साहित्य प्रचारक, दिल्ली
